

Satu Hassi vihr ym.

Kirjallinen kysymys Terrafamen jätevesien purkuputken ympäristövaikutuksista

Eduskunnan puhemiehelle

Terrafamen (Talvivaaran) kaivos sai keväällä 2015 Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta luvan alkaa johtaa käsiteltyjä jätevesiä Nuasjärveen. Luvassa todettiin, että "alueella muodostuu suolapitoisen veden tilapäistä kerrostumista, joka voi aiheuttaa mm. kalojen väistymistä alueelta. Pysyvää kerrostumista tai hapettomia alueita ei päätöksen mukaisesta toiminnasta saa aiheutua." Keväällä 2016 Vaasan hallinto-oikeus käsitteli lupaa koskevia valituksia ja muutti luvan määräaikaiseksi.

Sotkamon Luonto ry:n ja Luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri tekivät keväällä 2015 kenttämittauksia Nuasjärvellä (ks. tiedote <http://www.sll.fi/ajankohtaista/tiedotteet/2016/talvivaaran-purkuputki-ei-toimi>). Mittauspaikkana oli noin 1,6 kilometriä purkuputken suuaukolta sijaitseva Selkäsaaren syväne. Sieltä löydettiin yli 10 metriä syvä kemiallisesti kerrostunut alue, johon kevätkierto ei ole yltänyt. Kierron vaillinaisuus johtuu syvänteeseen kertyneestä kaivoksen purkuvedestä, joka on korkean suolapitoisuuden vuoksi normaalia järvivettä raskaampaa. Tämä siitä huolimatta, että tiedotteen mukaan Terrafame on selvityksessään Vaasan hallinto-oikeudelle todennut, että vuonna 2015 Nuasjärveen laskettu päästövesi on ollut voimakkaasti sadeveden laimentamaa.

Ympäristötieteen dosentti Heikki Simola Itä-Suomen yliopistosta on lausunut havaintojen pohjalta, että ne osoittavat vähintään kymmenen hehtaarin laajuisen pysyvän happikadon alueen olevan kehittymässä syvänteeseen. Sama tilanne voi toistua useassa muissakin syvänteissä. Simola toteaa, että purkuputki synnyttää ja ylläpitää suolakerrostuneisuutta ja samalla happikatoa Nuasjärven syvänteissä.

Nyt tehdyt havainnot antavat viitteitä siitä, että Nuasjärven purkuputki saattaa olla aiheuttamassa luvassa kiellettyjä pysyvää kerrostumista ja hapettomia alueita, mikä tarkoittaisi, että lupaehtoja on rikottu. Nuasjärven purkuputki tulee kuormittamaan järveä vielä vuosia, vaikka nyt suunniteltu kaivoksen alasajo toteutuisikin.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 309/2016 vp

Aikooko ministeri ohjeistaa Kainuun ELY-keskusta tutkimaan Nuasjärven tilanteen tehtyjen havaintojen pohjalta ja ryhtymään toimiin, mikäli havaitaan, että lupaehtoja on rikottu?

Helsingissä 27.5.2016

Satu Hassi vihr
Hanna Halmeenpää vihr
Krista Mikkonen vihr